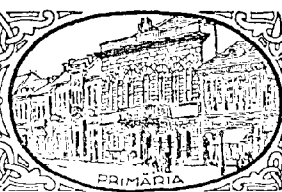
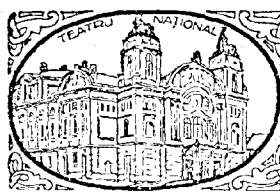
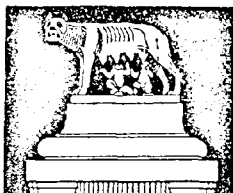

ADMINISTRAȚIA

FOAIE SPECIALĂ PENTRU INTERESELE SOCIALE, FINANCIARE ȘI CULTURALE ALE ADMINISTRAȚIEI

COMUNALE

BIROUL REDACȚIEI: STR. CĂPĂLNICIANU 4
ETAJ I. TELEFON 2-38.

REDACTOR RESPONSABIL: Dr. E. A. DANDEA.
ABONAMENT: PE UN AN 75 LEI, PE 1/2 AN
40 LEI; UN NUMĂR 4 LEI.

ARARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ.

REPRODUCEREA FĂRĂ ARĂTAREA ISVORULUI
INTERZISĂ; PARTEA OFICIALĂ TOTUȘI SE POA-
TE REPRODUCE FĂRĂ NICI O RESTRICȚIUNE.

Ante-proiect de statut pentru Uniunea orașelor*)

Scopul.

Art. 1. Scopul „Uniunii Orașelor din România” este apărarea, sprijinirea și reprezentarea intereselor materiale și morale ale orașelor, ridicarea nivelului administrației: utilizarea și dezvoltarea științei și a experiențelor practice în favoarea orașelor, dezvoltarea solidarității orașelor, crearea unei proceduri unitare administrative.

Sediul.

Art. 2. Sediul uniunii este capitala București.

Mijloacele.

Art. 3. Spre acest scop Uniunea va aranja congrese pentru cristalizarea ideilor, va delega funcționari în țară și în străinătate pentru studiarea anumitor chestiuni de interes economic, administrativ, cultural etc. al orașelor; își va înființa bibliotecă, va organiza anchete și procură studii asupra îmbunătățirii de tot felul (sociale, industriale etc.) a situației orașelor, va înainta forurilor în drept motiuni și va pregăti ante-proiecte de legi în chestiunile orașenești; își va da avizul asupra proiectelor de legi referitoare și la orașe.

Averea.

Art. 4. Averea Uniunii o formează fondurile create din cotele membrilor și din even-

tualele donațiuni și instalațiunile de birou, bibliotecă etc.

Membrii.

Art. 5. Membrii uniunii sunt ordinari, fondatori și onorifici.

Membrii ordinari ai congresului sunt toate orașele românești, cari și-au anunțat întrarea lor în uniune.

Membrii onorifici sunt deputații și senatorii orașelor, membrii și specialiștii, cari la propunerea comitetului în urma meritelor lor se aleg de atari de cătră adunarea generală.

Membrii fondatori sunt acelea persoane fizice sau morale, cari se înscriu în uniune în aceasta calitate.

Durata participării ca membru.

Art. 6. Membrii ordinari și fondatori rămân membrii uniunii până la disolvarea acesteia, iar cei onorifici până ce nu anunță repășirea lor sau nu-și pierde dreptul, conform art. 8.

Drepturile membrilor.

Art. 7. Membrii ordinari participă la ședințele generale ale uniunii în modul prevăzut în art. 11; iau parte la discuție, fac propuneri și stabilesc statutele, aleg biroul și comitetul uniunii stabilit în art. 12; conlucrând la rezolvirea tuturor atribuțiilor adunării.

Membrii onorifici și fondatori pot participa la adunările (congresele) uniunii, pot face propuneri, dar au numai vot consultativ.

Datorințele membrilor.

Art. 8. Membrii ordinari sunt obligați să solvească anual (în luna I. a fiecărui an) urmă-

*) Se va dezbate în ședința comitetului de inițiativa care va avea loc în 22 I. c. în Cluj, iar textul acolo stabilit se va prezenta adunării generale spre statorire definitivă.

toarele taxe de membru: Orașele având mai puțin de 10.000 locuitori 500 Lei, orașele având 10.000—20.000 locuitori 1000 Lei, orașele având 20.000—50.000 locuitori 2500 Lei, orașele având peste 50.000 locuitori 4000 Lei.

La stabilirea acestor taxe, precum și în înscut art. 11. este dătător de măsură numărul ultim al populației, publicat de către oficiul statistic.

Membrii onorifici nu plătesc taxa anuală de membru.

Membrii fondatori plătesc odată pentru totdeauna 10.000 Lei taxa de membru.

Art. 9. Membrii ordinari sunt obligați se trimite serviciului de informații câte două exemplare din lucrările lor tipărite și servească cu datele cerute de birou.

Organele Uniunii.

Art. 10. Organele uniunii sunt: adunarea generală (congresul), comitetul și Biroul.

Adunarea generală (Congresul).

Art. 11. Adunarea generală se ține de obicei tot la câte 3 ani, însă în caz de nevoie și în intervale mai mici.

Adunarea generală ordinară o convoacă președintele, iar cea extraordinară președintele în baza hotărârii comitetului, sau la cererea alor 30 membrii.

Art. 12. Membrii ordinari participă la adunarea generală prin delegații lor și anume în modul următor:

Orașele având mai puțin locuitori de 20.000 locuitori cu un delegat, orașele având locuitori dela 20—50.000 cu 2 delegați, iar orașele având peste 50.000 locuitori cu 4 delegați. Delegații sunt numiți la învitarea Biroului de către consiliile orașenești, resp. de către corpurile reprezentative ale orașelor, — pe durata de 3 ani.

Delegat poate fi ales oricare cetățean al orașului (deputații și senatorii orașului chiar nefiind locuitori în oraș) însă cel puțin un delegat va fi funcționar orașenesc.

Fiecare delegat are un vot, care numai personal se poate exercita.

Art. 13. Adunarea generală se ocupă și poate aduce hotărâri numai în acele chestiuni, pe care i-le prezintă spre pertractare comitetul, care se va îngriji de pregătirea temeinică a obiectelor prin referentul secției de specialitate respectivă; ea însă poate da îndrumări comitetului în oricare chestiune, ce cade în sfera de activitate a uniunii.

Hotărârile se aduc prin simpla majoritate a voturilor Biroului și a membrilor ordinari. Președintele de obicei nu votează, dar în caz de paritate de voturi decide votul lui.

Art. 14. Conferințele în adunările generale pot dura pentru morator (vorbitor) cel mult 45 minute, iar interpelările și deliberările singuraticilor cel mult 15 minute.

Comitetul.

Art. 15. Comitetul este compus: a) din președinte, vicepreședinti, secretarul general și 2 secretari ai uniunii dintre cari unul va fi casier, iar celalalt controlor, apoi; b) din 30 membrii aleși de adunarea generală dintre funcționarii orașelor și c) din 15 membrii dintre deputații și senatorii orașelor sau dintre bărbații de specialitate, cari se interesează de afacerile orașelor. Alegerea se face la propunerea președintelui prin votare simplă, sau la dorința a 30 membrii prezenți prin votare secretă, cu majoritate relativă de voturi.

Membrii de sub a) vor fi aleși astfel, ca se cadă câte 10 membrii pe fiecare categorie din orașele, cari au sub 20.000, dela 20—50.000 și peste 50.000 locuitori.

Membrii de sub a) ai comitetului în caz când ar fi împiedecați, pot fi înlocuiți de către oraș prin alt funcționar orașenesc, ceilalți membrii se pot prezenta numai personal.

Art. 16. La pertractările comitetului se pot invita cu drept de vot consultativ și alți deputați ai orașelor, precum și alți bărbați de specialitate afară de cei membrii în comitet.

Atribuțiile comitetului.

Art. 17. Comitetul se reînnoiește la fiecare adunare generală. Locurile de membrii, devenite vacante între timp, le completează însuși comitetul.

Art. 18. Comitetul aduce hotărâri în chestiile cari nu sunt rezervate adunării generale; înlocuește și primește bugetul și contul de gestiune al uniunii, se îngrijește de executarea hotărârilor sale și ale adunării generale: decide asupra convocării extraordinare a adunării generale completează oficiile biroului, devenite vacante în decursul mandatului, purcede în cazurile speciale, când biroul nu se ține pe sine competent a lua măsuri și cari măsuri de altcum nu cad în atribuțiile adunării generale; decide în privința organizării biroului și supraveghează funcționarea, mai a les administrarea averii și pregătește lucrările pentru adunarea generală.

19. Comitetul ține ședințe după trebuință și este convocat de președinte. Președintele însă este obligat să convoace acest comitet la dorința unei cincimi din membrii comitetului.

Art. 20. În fiecare an se ține o adunare a comitetului, la care vor fi invitați primarii tuturor orașelor membri ai uniunii. Aceasta adunare se va ține, după posibilitate într'un oraș din provincie. Primarii, nemembrii ai comitetului vor avea la desbateri numai vot consultativ.

Art. 21. Membrii comitetului au voturi egale și decid prin majoritate relativă de voturi.

Președintele nu votează, dar în caz de paritate de voturi, decide.

Secțiile de specialitate.

Art. 22. Pentru pregătirea competență a chestiunilor, comitetul formează secții de specialitate cari vor avea președinte, referent și 3 membri din sânul comitetului; președintele va fi ales de comitet, iar referentul de către secție.

Ca membrii ai secțiilor încă pot fi invitați cu vot consultativ și persoane competente din afară de comitet.

23. Secțiile sunt îndeosebi: 1. de organizație și a funcționarilor, 2. financiară, 3. a întreprinderilor comunale, 4. de edificare și dezvoltarea orașelor, 5. de alimentație și culturală și 6. secția de politică socială.

Art. 24. Președintele, împreună cu președinții și referinții secțiilor vor hotărî programul, eventual regulamentul lor de muncă.

Art. 25. Biroul este compus: din președinte, 4 vicepreședinți primsecretar și din 2 secretari, casier și controlor.

Președinte este primarul capitalei, vicepreședinții sunt cei aleși dintre primarii capitalelor provinciilor alipite și unul dintre deputații orașelor; primsecretarul și secretarii îi alege adunarea generală la propunerea președintelui prin votare simplă, ori la dorința majorității prin votare secretă, cu majoritate relativă de voturi. Biroul se reînnoiește la fiecare adunare generală ordinară și rămâne în funcțiune până la alegerea definitivă a altui birou, adică până la terminarea adunării generale ordinare următoare.

Art. 26. Biroul se îngrijește de pregătirea și convocarea ședințelor comitetului, convoacă adunările generale, observând limitarea cuprinsă în art. 11, execută hotărârile adunării generale și ale comitetului; ia dispozițiuni după trebuință, în interesul realizării scopurilor uniunii, dacă acestea nu sunt rezervete competenței comitetului sau adunării generale, sau dacă luarea acestor măsuri a fost încredințată lui.

Art. 27. În numele biroului porcede de obicei președintele, iar în cazul, când ar fi împiedecați, vicepreședintele delegat din partea comitetului.

Serviciul de informațiuni.

Art. 28. Biroul va avea un serviciu de informațiuni.

Acest serviciu stă sub conducere primsecretarului, respective a unui secretar și supravegherea comitetului, care stabilește detaliat organizarea serviciului.

Art. 29. Datoria serviciului este rezolvarea actelor și administrarea banilor, pregătirea lucrărilor necesare pentru uniune, resp. pregătirea aceloră; corespondența uniunii, adunarea edițiilor lucrărilor scripturistice ale orașelor și ale datelor referitoare la administrația orașenească intermedierea între orașe și alte autorități și în sfârșit informarea și darea deslușirilor pentru singuraticile orașe.

Art. 30. Pentru lucrările mai mari, făcute pe seama singuraticilor membri, serviciul este îndreptățit a computa cheltuielile efective.

Informatorii uniunii

Art. 31. Fiecare oraș aparținător uniunii designează câte un funcționar capabil propus de către primar ca informator pentru uniune. Acest informator va avea să avizeze imediat serviciul de informații despre toate evenimentele mai importante, întâmplate în administrația orașului, trimițând eventual chiar și copia hotărârilor respective; vor trimite serviciului de informații câte un exemplar din toate lucrările oficiale orașenești importante, ca: copia bugetului, a conturilor de gestiune, gazeta oficială a orașului și alte lucrări comunale impriimate sau de interes general.

Desființarea uniunii.

Art. 32. Uniunea se poate desființa numai prin hotărîrea adunării generale, adusă în prezența alor trei din patru părți a membrilor și cu două treimi a voturilor membrilor prezenți. D.

Se oferă lui M. un loc bine plătit, dar care nu-i convenea. Răspunsul lui: „Știu că se trăește cu bani, dar mai știu că nu trebuie să trăim pentru bani“.

*

El necăjeau pe M. pentru gusturile lui pentru singurătate. El răspunse: „Dacă sunt mai obișnuit cu defectele mele, decât cu ale celorlalți!“

Chamfort.

Gazul metan în Cluj*)

(Continuare și fine)

Cum reese din partea I. pentru procurarea și depunerea conductei instalate gata, după experți, ar fi necesară suma de 140.000.000 lei, conducta construită cu suma aceasta ar avea capacitate-a de a lifera 500.000 m³ gaz pe zi. Din cvantitatea aceasta deocamdată locuitorii ar consuma pentru trebuințele gospoderiei 100.000 m³, iar 300.000 m³ ar consuma industria deja existentă și 100.000 m³ ar fi rezervat pentru dezvoltarea industriei, fără care rezervă nu se poate închipui un program de consolidare și prosperare industrială.

Din pășaniile trecutului orașul a luat învățătura, că numai atunci va avea gaz metan, dacă va primi el concesiunea.

Și fiind că fiecare zi perdută înseamnă pentru economia națională milioane împrăstiate în vânt, a rugat din nou guvernul să îi dea orașului aceia ce cu drept cuvânt îi compete: posibilitatea de prosperare industrială și suntem siguri, că nu va fi guvern care se respingă justa cerere alor 100.000 cetățeni, pentru a satisface cererea unor indivizi sau societăți avare, cari nn ar avea în vedere instalarea grabnică a uzinei, ci-ca și M. F. T. ar pândi ocazia speculării concesiunei cu un profit cât de mare.

Și în interesul executării grabnice a lucrărilor se pretinde ca concesiunea se o obțină orașul, căci în Cluj oricare alt concesionar trebuie în baza legilor în vigoare, înainte de începerea pregătirii planurilor să obțină acest drept dela comună. Cum însă în Cluj, după cum s'a amintit și în cererea primă către Ministerul de Industrie comuna a concesionat dreptul conducerii gazului încă în anul 1909 unei societăți, cu durata până la 31 Decemvrie 1935. La nimeni altul nu îi mai ușor înțelegerea pacinică cu societatea existență, ca comunei, fiind comuna proprietara viitoare (în anul 1935) a întregii uzine.

Orașul s'ar angaja, ca cu mijloacele sale, a cetățenilor, întreprinderilor interesate și a grupurilor financiare să înființeze o societate, care ar pune la dispoziție capitalul necesar, deoarece în regie, pe lângă prețurile de azi orașul nu poate efeptui lucrările. Mai corespunzătoare ar fi forma de societate pe acții asigurându-se prin aceasta mobilitatea întreprinderii particulare, iar comuna totuși are controla și ingerința asupra funcționării și publicul nu e expus la eventualele capacități a unei societăți care nu are nimic în considerare, numai mărimea venitului său de pe spatele cetățenilor consumatori.

*Statul ar produce gazul pe câmpurile dela Zah și l-ar preda societății. Fiindcă instalarea și susținerea uzinei consumă sume mari, sperăm, că statul nici acest gaz nu-l dă mai scump ca cel din Turda; nici nu e motiv ca o societate care se naște între împrejurări mai defavorabile să fie mai mașter tratată, ca sora ei născută între condițiuni mai bune. Ba chiar contrarul ar fi motivat. Dar să computăm 5 b. per m³ gaz, pentru stat. Prețul acesta este cu atât mai vârtos suficient, că societatea ar putea să-i asigure statului separat încă 10% din câștigul curat. Așa presupunând 10% pierdere de gaz în conducte, calculând amortizarea, spesele de susținere și administrare avem 21 milioane lei preliminari pentru erogațiuni (vezi partea I—II).

Prețurile de unitate sunt date în partea I. aici se amintim numai, că cu prețurile acelea spesele anuale de gaz pe lângă încălzirea intensivă sunt 600—1790 lei după cum apartamentul constă din 1 cameră și bucatărie ori 5 camere și bucatărie.

Din prețul acesta rezultă o economisire considerabilă, când încălzitul cu lemne a unui apartament de 3 camere și bucatărie pe lângă prețurile de azi costa cu transport, tăiat și așezat minimul 4—5000 lei*), pe când cu gaz metan numai cca 1350 lei.

Pe lângă prețuri așa reduse, totuși intratele se pot prelimina în suma de 29.800,000 lei așa, că venitul curat ar fi deja în primul an de gestiune 8.800,000 lei (vezi partea I.) care s'ar putea împărți în modul următor:

6% dividendă după capitalul	
de 80.000,000 Lei.	4.800,000 Lei.
10% împărțirea statului	880,000 „
30% „ orașului	2.640,000 „
Fond de rezervă	480,000 „
Total 8.800,000 Lei.	

Însă îndată ce își află consumenții și rezerve de 200,000 m³ gaz ce se poate aștepta peste 5 ani prețurile se pot reduce considerabil, fără scăderea, ba chiar creșterea câștigului.

Ca consecința situației sale geografice și culturale, Clujul e menit să ajungă și centru industrial, conducătorul industriei părților Ardelene, și menirea aceasta numai după introducerea gazului metan o poate împlini în mod demn. Atunci vor răsări în jurul orașului uzine industriale ca din pământ.

Orașul deja a suferit mult prin întârzierea păcătoasă a introducerii metanului din neglijența și reavoința societății M. F. R. T. Nu

Preț dela finea anului 1920, când s'a redactat acest studiu.

numai că industria sa existentă stagnează din motivul scumpetei și mizeriei de combustibil, dar a pierdut întreprinderile nouă. Să amintim numai fabrica de sârmă și cuie care s'a proiectat pentru Cluj, însă totuși s'a decis pentru apropiatul Câmpul lui Mihai (Ghiriș), lângă conductul de gaz; asemenea era să se construiască în Cluj o impozantă fabrică de aluminiu pentru prelucrarea materialului de pe valea Jădului, însă toate au rămas, fiindcă M. F. R. T. nu a satisfăcut obligamentelor sale contractuale și așa nu putem oferi întreprinderilor gaz metan.

VI. Cererea cetățenilor.

În baza tuturor acestor motive grave și plauzibile, cetățenii orașului Cluj roagă din nou cu insistență pe Domnul Ministru al Industriei, precum și Guvernul, să binevoiască a rezolva favorabil cererea consiliul orașenesc din Cluj, referitoare la concesionarea grabnică a gazului metan, care e absolut necesar pentru prosperarea și înflorirea industriei sale și a binelui obștesc.

Cluj, la 5 Martie 1921.

Consilier :

Dr. E. A. Dandea

Estras

din Raportul motivarea secției financiare asupra
budgetului din anul 1922/23 al orașului Cluj.

În conformitate cu propunerile secțiilor și oficiilor de specialitate revizuite de secția financiară, — în baza SS-ilor 123 și 124 art. de lege XXII: 1886, a § 5 art. de lege XXI: 1886 și a îndrumărilor pentru contabilitate cu onoare prezintă proiectele preliminarilor budgetului ordinar, împreună cu propunerile și aceluzele necesare la motivarea detaliată a budgetului.

Proiectul e compus din toate fondurile orașenești precizate de Regulamentul contabilității și anume: fondul alodial, fondul de penziune, fondul cimiterelor, fondul morboșilor, fondul trotoarelor, fondul copiilor părăsiți și fondul înfrumusețirii orașului. După examinarea satorirea fondului alodial se prezintă în modul următor:

Eșite	18.798,967 Lei
Intrate	9.149,271 "
Deficit:	9.649,696 Lei

La acest deficit se adaugă ajutoarele de Stat și diferitele taxe comunale, cari sunt deja luate la titlurile respective ca intrate în suma de	2.999,994 Lei
Deficit total	12.649,680 Lei

În comparație cu deficitul anului trecut avem o îmbunătățire de 199.468 Lei. Budgetul se echilibrează pe lângă subvenția de stat din anul trecut cu 200% impozit comunal deci 4 proc. mai puțin ca în anul trecut, când a trebuit să facem un budget suplimentar de 54 proc. pentru a ne acoperi veniturile rămase statului și sarcinile impuse orașului de către stat în decursul anului.

Despăgubiri pentru dările de spirt, bere, vin și zahar orașul nici în anul trecut nu a primit nimic de la Stat, asemenea chirie pentru casarmă, despăgubire pentru impozitele și taxele sistate nu a primit orașul, cu toate că s'a solicitat de repetate ori. Din toate acestea motive impozitul comunal e de 200% pe când în o situație de tot ordonată față de stat, primind con-

form uzului din trecut toate despăgubirile pentru veniturile sistate, (chirii, imp. pe spectacole, lux, cafenele etc.) și cheltuielile făcute pentru stat acest impozit abia ar fi 90—95%

Budgetul s'a întocmit având în vedere crușarea până la marginile posibilității, însă și realitatea: el acopere toate nevoile.

Budgetul ordonat și echilibrat. Se înțelege, că numai așa se poate menține în această stare până la sfârșit, dacă în decursul anului nu ne ajung — ca în anul trecut — surprise din partea statului: impunerea deosebitelor sarcini fără rebonificarea lor și sistarea veniturilor orașenești fără despăgubire. Orașul nu pretinde „ajutor“, ci pentru ca finanțele sale se rămână pe baze solide, statul trebuie să-i rebonifice speșele impuse unilateral lui de către stat pentru rezolvirea agendelor de către stat și să-i acorde despăgubirile legale.

Iar dacă guvernul are la inimă prosperarea orașului, să-i acorde în fine concesiunea gazului metan, care pe lângă multe alte avantagii ar rezolva și chestia ordonării definitive a finanțelor orașului nostru.

Monografia orașelor României

II. Brașovul. Hotarul orașului: 34,101 jug. cat. Locuitori: 40,335, Români 12,183, Unguri 15,137, Germani 11,293, Evrei 1505 și alte naționalități 217. Numărul caselor 4614, locuințe 11,761, familii 12,516.)

Situația geografică, climaterică și istorică.

Brașovul este situat la 45° 38.6' lățime și 25° 35.8 lungime ost dela Greenwich, 600 m. peste nivelul marin, 24 km. dela Predeal fostul punct de frontieră între România și Ungari și 174 km dela București, Brașovul constă din cetatea internă, trei suburbii și mai multe cartiere exterioare.

Cetatea internă — până la începutul secolului al 19 lea orașul propriu și Scheiul situat spre sudvest, au o poziție pitorească într-o vale formată de ultimele ramificații ale Postovarului (1804 m.), din care conduc două eșuri în șezul Bârșii spre nord și spre est, în stângă și în dreapta dealului Cetățuei. În partea nordică se află Brașoval Vechiu, care are încă în multe priviște înfățișare de sat; în partea estică se întinde Blumăna, care în partea sa extremă ia tot mai mult forma unui cartier de fabrici.

Dintre cartierele externe Stupinile sunt situate cu totul pe șes, în partea nordică, lângă râurile Ghimbașel și Timiș. Stupinile constau din grădini cu case de locuit și clădiri economice, holde și livezi, și în decursul timpului s'a dezvoltat luând forma unui sat pe teritoriul orașului, întocmai ca și Dârstele lângă cursul superior al canalului Timișului, în apropierea intrării în pasul Timișului. În acest pas încă sunt așezării omenești și anume lângă vama cea veche Timișul de jos și Timișul de sus și colonia de vile din Predeal, care a suferit mult în războiul mondial. Trebuie în fine menționată și stațiunea climaterică foarte cercetată Noa (Satu-nou), pe lângă care trece spre Dârste și Săcele linia Tramvaiului, intro poziție fermecătoare la poalele dealurilor.

Clima este continentală-temperată și este determinată de faptul, că munții sunt situați la sud dar la nord se întinde șesul Bârsii și al Treiscaunelor. Caracteristice sunt fluctuațiile mari de căldură, mai ales vara: în Mai adeseori este îngheț periculos. Cel mai frumos anotimp este toamna; adeseori timpul cel frumos se începe la mijlocul lui August și cu puține întreruperi ține în continu până în Noembrie, câte-odată chiar până târziu în Decembrie.

Prin poziția sa înlăuntrul unei văi încunjurate de dealuri foarte variate, la poalele Tâmpiei, înalte de 961 m., care oferă o priveliște superbă către munții și către șesul cel vesel cu comunele sale înfloritoare, Brașovul este un rentabil punct de atracție pentru amicii naturii. În toate direcțiile se pot face plimbări frumoase sau excursii mai mari, nu numai în împrejurimea apropiată, ci și în distanțe mai mari, la Bușteni, Sinaia, pe Buceci, Piatra Craiului etc. Iarna se practică sportul cu skiul sau sania; în fiecare an au loc întreceri ale Brașovenilor între sine sau cu alte cluburi sportive, d. e. cel din Sinaia.

Dintre edificii trebuie menționată înainte de toate biserica cea mare evanghelică (biserica neagră), o construcție puternică în stil gotic dela sfârșitul secolului al 14-lea și începutul secolului al 15-lea cea mai frumoasă între bisericile mai vechi ale Ardealului. Apoi cea mai veche biserică a Brașovului, biserica evanghelică a Sft. Bartolomeiu în capul Brașovului vechiu în stil român; biserica cea mai veche și capitală a Românilor biserica Sft. Nicola din Schiu. Dintre edificiile profane merită atențiune casa sfatului (primăria) veche, apoi — mai mult de interes istoric — casa parohială evanghelică din cetatea internă și hala de vânzare. Dintre edificiile mai noi merită să fie menționate palatul județului și hotelul Coroană.

Brașovul sa întemeiat probabil între anii 1211—1224, când țara Bârsii o posedă ca donație regească dela Andrei al II-lea ordul cavalerilor Teutonici cu scopul de a coloniza și apăra contra invaziunilor Cumanilor învecinați, de către coloniști germani și anume, precum arată numele, sa fondat mai întâiu partea de jos a Brașovului vechiu lângă biserica Sft. Bartolomeiu, apoi cetatea internă, ridicată îndată ca oraș, în care în curând sa dezvoltat o industrie foarte înfloritoare și un comerț foarte intens. Aici au locuit până în cel mai nou timp exclusiv cetățenii cu drepturi politice; Brașovul vechiu a rămas un suburbiu de țărani.

La început orașul n'a avut alte fortificații, decât șanțuri adânci și valuri de pământ. Creșterea puterii turcești a silit pe Brașoveni, să

inconjoare din anul 1395 orașul cu ziduri și turnuri, ceea ce însă nu sa făcut dintrodată, ci succesiv așa că lucrarea s'a terminat abia în decurs de 300 ani. Castelul de pe Tâmpă, în care se retrăgea populația în timpuri de pericol, a fost dărâmat pe la mijlocul secolului XV. iar pietrele au fost întrebuințate pentru fortificațiile orașului. În locurile mai espuse atacurilor inamice, zidul a fost dublat, ba sa tras chiar și un al treilea și patrulea zid. Cele 2 pante ale dealurilor dealungul laturilor longitudinale ale orașului au fost prevăzute cu câte 2 turnuri de pază, dintre cari azi mai există turnul „alb” și turnul „negru”. Pe colina situată la nord-est, la eșirea văii sa clădit un castel (cetățul), bine conservat până în ziua de azi, pe când partea cea mai mare a fortificațiunilor orașului a căzut jertfă extinderii orașului din timpul mai nou. Dintre resturile conservate cele mai frumoase sunt: poarta Caterinei, bastionul țesătorilor și postovarilor.

În secolul XV. și XVI. Brașovul era deja un oraș vestit comercial și industrial. Ca oraș de frontieră în apropierea mai multor pasuri, cari conduceau în Muntenia și cu distanțe mai mari în Moldova, Brașovul a fost într'un timp, când nu existau căi ferate și drumurile încă erau destul de rele, mijlocul natural al comunicației între vestul superior ca cultură și estul și sudul mai lipsit de cultură. Comerțul orașului mergea spre vest prin Ungaria până la Viena, Praga, Cracovia, Veneție și Zara, iar spre est și sud în Muntenia și Moldova. Din vest aduceau Brașovenii produse industriale și articole coloniale și le vindeau în drumul spre casă în Ungaria, Ardeal, și în principatele românești unde desfăceau și produsele proprii, postav, funii și articole de piele (curele), dar și scule de argint și aur. În vest furnizau mai ales materii prime, parte din Ungaria și Ardeal, parte din Muntenia și Moldova, ca d. e. cereale, miere, piei, lână, pește.

O dovadă elocută a forței și bogăției, Brașovului deja în secolul XIV este astăzi biserica catedrală evanghelică (biserica neagră), care chiar și în forma sa actuală o urmare nu atât a vechimei sale, cât a marelui incendiu din 21 Aprilie 1689, căruia — a căzut pradă orașul — probează încă frumusețea sa originală. În 392 s'au stabilit în Brașov (Soheiu) Bulgarii chemați, precum se zice, ca lucrători pentru construirea bisericii „negre”, cari însă s'au contopit într'atâta cu Românii admigrați, încât abia unele vorbe din limba lor, probabil și portul femeilor precum și unele obiceiuri mai arată originea lor bulgară. De aici și denumirea

ungurească de „Bolgárszék“ a suburbiului românesc (Scheiul). Deosebit de interesante sunt mai ales obiceiurile de Paști ale Românilor din Scheiu, obiceiurile Junilor, cavaleada feciorilor și a bărbăților însurați mai tineri pe cai aleși și în costume prețioase naționale, jocurile lor, aruncatul buzduganului etc.

Dela finea secolului XV și mai ales dela începutul secolului XVI invaziunile turcești și luptele pentru stăpânirea Ungariei și Ardealului au paralizat comerțul și în general dezvoltarea Brașovului. Și când în 21 Aprilie 1689 a ars cea mai mare parte a cetății interne trebuit să treacă multe decenii, până ce orașul sa putut reculege din sărăcie și datorii. În secolul XIX industria a luat iarăș un avânt mai mare și mai ales aceea a postavului, funilor și pielăriei, de asemenea și comerțul cu Muntenia, care însă nu mai era purtat de Sași, ci de Armeni și Greci. Cu introducerea căilor ferate sa ivit și concurența apusului atât de dezvoltat, mai ales a Austriei și Germaniei, care a avut ca urmare decadență industriei brașovene, iar prin anii 80 ai secolului trecut războiul vamal dintre Ungaria și România a lipsit Brașovul de teritoriul cel mai important de desfăcere a produselor sale. De atunci sa deșteptat din nou vechiul spirit de întreprindere al Brașovenilor, s'au întemeiat fabrici, cari au luat cu succes concurența cu marile fabrici din străinătate. Alături de clasa industriașilor sa dezvoltat o nouă clasă independentă de comercianți și astfel orașul a luat în timpul din urmă un nou avânt economic.

Incorporarea la România mare a deschis orașului un mare teren economic, ale cărui avantagii se vor vedea numai după ce se vor sterge urmele triste ale războiului mondial (starea rea circulației etc.) și o administrație bună, legături comerciale neconturbate cu Europa centrală și vestică și anume cu Germania, și relațiuni bune politice cu statele învecinate vor aduce binecuvântările păcii.

Dezvoltarea aceasta va fi favorizată de ridicarea și îmbunătățirea circulației prin sporirea rețelei căilor ferate, d. e. construirea unui drum de fer prin pasul buzăului și prin transformarea tramvaiului cu aburi a Brașovului în tramvai electric, prelungindu-l din Satulung peste Târlungeni până în pasul Buzăului. Navigabilitatea Oltului, proiectată deja de prin anii 50 ai secolului trecut ar folosi în special Sibiului, dar ar fi și în avantajul Brașovului (eficientind transportul).

Având bune legături Brașovul ar deveni unul din cele mai importante orașe comerciale și industriale ale României, iar mulțămirea fru-

mușetilor sale naturale ar deveni centrul cel mai frecventat de străini.

La Brașov sunt 5 școli primare de stat și 11 școli primare confesionale, 2 licee de stat, 1 ort. român, 1 rom. cat. și 1 evang. sas confesionale, afară de asta 15 alte instituțiuni școlare. 6 biserici gr. or., gr. cat., 5 evang. sas, 1 rom. cat., 1 evang. magh., 1 unit., 1 gr. nat. și 2 synagoge. E sediul județului și al deosebitelor autorități civile și militare (tribunalul, direcțiunea financiară, inspectorat industrial ș. a.)

Întreprinderi industriale sunt 72, Comercianți 450, Meseriași 1400, Bănci 22.

În Brașov s'a înființat prima tipografie din Ardeal (de Ioan Honterus la 1533) și prima moară de hârtie (la 1546).

Trimisă de consiliul orașului Brașov prin Dl Socaciu primar subst.

Notă: Rugăm Dnii primari și alți fruntași ai administrației orașelor noastre să binevoiască a ne trimite și Dlor spre publicare o scurtă monografie a orașelor ce conduc, și după posibilitate cu titlurile cari le-a conținut monografia Clujului publicată în nr. 1 și 2 a gazetei noastre, comunicând mai ales ce planuri au pentru viitor.

Reprezentanții orașului Cluj la guvern.

O deputație a orașului nostru constătătoare din Dnii prefect Metes, primar Pop și primnotar Hossu s'a prezentat la guvern, pentru a solicita rezolvirea favorabilă și grabnică a chestiunilor celea mai importante pentru viața economică și socială a orașului.

Reprezentanții noștri au fost primiți cu cea mai mare afabilitate de către Membrii guvernului cu cari au pertractat însă numai în parlament, din motivul că se aflau toți acolo în urma evenimentelor cunoscute.

Au fost atinse toate chestiunile noastre importante, însă rezultat pozitiv nici de astă dată nu a avut intervenția, fiind așa de ocupați membrii guvernului, încât nu au putut studia chestiile pentru a putea decide în ele.

În chestia gazului metan s'a ajuns la promisiunea concretă, că în cadrele rezolvării generale a acestei probleme interesele Clujului vor fi avute în vedere în special și afară de tură, având deja Clujul odată concesiunea. Comisiunea economică compusă din patru ministrii se ocupă deja de aceasta chestiune și pe după decizia acestei comisii, — pe după sărbătorile Paștilor, reprezentanții Clujului au fost din nou invitați la București.

Principiile proiectului de lege prezentat de Dl prefect în chestia edificărilor au fost accep-

tate de Dl ministru Mârzescu, însă aducerea unei asemenea legi în sesiunea aceasta parlamentară e din motive tehnice impisibilă.

Chestiunile tramvaiului și a uzinei electrice, a halei de vânzare, a podului peste Someș, a mutării casarmelor nu au putut fi pertractate în merit, ne fiind încă pe deplin studiate de guvern.

Dl ministru de finanțe Vintilă Bratianu a promis aprobarea bugetului și acordarea subvenției de stat în suma din anul trecut, adică 2 și $\frac{1}{2}$ milioane lei, restul trebuințelor se va acoperi prin impozite comunale, cari se vor încasa ca și în trecut, fiind executarea legilor Titulescu suspendată.

Asemenea au declarat factorii competenți, că svonorile colportate la noi mai ales de ziarele

maghiare despre schimbări în posturile de conducere a orașului nostru sunt absolut nebazate.

În chestia aranjării împrumuturilor ce le are orașul în Bpesta, am primit îndrumări de a nu achita deocamdată nici interesele, fiind ordonarea acestor chestiuni rezervate convenției între statele interesate.

Pentru aducerea valorilor orașului aflătoare încă dela revoluție în depunere la ministerul de interne în Bpesta, guvernul a promis intervenție.

Astfel deși nu s'au obținut rezultate concrete din partea exmișilor cristalizarea ideilor în urma schimburilor de idei ayute asupra chestiilor vitale ale orașului nostru vor contribui mult la rezolvarea lor favorabilă.

Nr. 9 PARTEA OFICIALĂ.

1148/921 cons.

Regulament

Despre perceperea unei taxe asupra călătorilor dela hoteluri.

§ 1. Toate hotelurile din orașul Cluj vor plăti comunei pentru fiecare călător sau oaspe, care folosește camera în hotel, o taxă care se fixează:

a) Pentru hotelurile New-York, Central, Dacia, Panonia, Hungaria, Biasini și Democrația de fiecare voiajer sau oaspe 5 lei pe zi.

b) pentru celelalte hoteluri precum și pentru întreprinderile și casele private, cari dau pat pe noapte călătorilor de fiecare voiajer sau oaspe 3 lei pe zi.

Clasificarea hotelurilor este așa prevăzută, încât rămâne posibil de modificare numai în urma transformării radicale, ce s'ar aduce imobilelor, instalațiunelor și aranjamentelor.

Servitorii, cari însoțesc pe stăpâni, sunt considerați ca și plătitorii acestei taxe.

§ 2. Nu plătesc taxa prescrisă în §-ul precedent copii sub 15 ani, cari însoțesc părinții sau tutori lor.

Sunt scutiți de plata acestei taxe oficerii și gradele inferioare, cari vin în oraș în interes de serviciu.

§ 3. Pentru evidența mișcării călătorilor, în vederea perceperei taxei cuvenite comunei proprietarii sau anteprenorii de hoteluri și Hoteluri Garni sunt obligați a ținea registru în regulă de toată mișcarea călătorilor din hotel din care să se poată face oricând controla de către organele încredințate de consiliul orașesc în acest scop, și a înainta zilnic consi-

Szabályrendelet

A szállodai vendégek által fizetendő díjak beszedéséről.

1 §. Kolozsvár összes szállodái minden utas vagy vendég után ki a szállodában szobát foglal el, a városnak egy bizonyos díjat tartoznak fizetni, mely díj a következőkben szabályoztatik:

a) a Newy-york, Central, Panonia, Hungaria, Biasini, Democrația szállodákban minden utas, vagy vendég után naponta 5 lei.

b) a többi szállodákban, valamint privat vállalatok és házakban, ahol ágyakat adnak ki éjszakára utasoknak, minden utas, vagy vendég után naponta 3 lei.

A szállodák osztályozása úgy van megállapítva, hogy estleges módosítások csakis az ingatlanban, berendezésekben és kezelésében történendő nagyobb változásoknál eszközölhetők. Szolgák kik gazdájukkal utaznak, szintén kötelesek ezen díjat megfizetni.

2 §. Nem fizetik az előbbi §-ban megállapított díjat 15 éven aluli gyermekek, kik szüleikkel, vagy gyámjukkal utaznak.

Ezen díjfizetés kötelezettsége alól fel vannak mentve továbbá a tiszték és altiszték, kik szolgálat érdekében jönnek a városba.

3 §. A városnak járó díjak szedését illetőleg az utasok forgalmáról valamennyi szálloda és garni-szálloda tulajdonosa vagy vállalkozója nyilvántartást tartozik vezetni, sorrendben a szállodában megfordult összes utasokról, melyből a városi tanács ezen célból kiküldött közegei bármikor ellenőrzést gyakorolhatnak, ugyancsak naponta egy jelentést küldenek a városi vámhivatalnak, hasonlóan ahhoz, melyet a rendőrpren-

liului orașenesc un raport la fel cu acel ce se trimite prefecturei poliției pentru controlul călătorilor.

Acest raport va conține numele și pronumele călătorului data intrării în hotel, numărul camerei ce-l ocupă, cum și dacă este cu unu sau două paturi, data eșirei din hotel pentru cei plecați și orice alte detalii în vederea controlului cât mai exact.

§ 4. Taxele cuvenite comunei se vor plăti în 15 și ultima zi a fiecărei lună la cassa alo-dială pe baza răfuielei ce o vor înainta proprietarii sau anteprenorii, consiliului.

Taxele statorite prin controla răfuielei din partea exactoratului se vor încasa la caz de nesolvire ca calealte datorii publice.

§ 5. Acestea taxe se vor conta de către exactorat în favorul fondului podului de peste Someș până la acoperirea totală a speselor de construire a acestui pod, iar pe mai departe în favorul fondului, cărui fond se va restitui succesiv și partea folosită, din vama ce se va încasa la acel pod.

§ 6. Nerespectarea prezentului regulament se consideră ca prescurtare a venitului public și în consecință acei cari fiind conform § 3 obligați, totuși nu satisfac cerințelor prezentului reg. sau primesc voiajeri sau oaspeți fără se încasseze sau se plătească taxa recerută în § 1 al. a) și b) dela ei, vor plăti paguba adusă prin neglijența lor orașului, plus spesele și diurnele controlorului și se vor pedepsi încă cu o amendă în bani dela 200—5000 Lei.

În caz de recidivă va aplica maximul pedepsei iar la recidive repetate se vor lua măsuri pentru închiderea hotelului respective confiscarea brevetului.

§ 7. Pedepsele încassate în toate cazurile vor reveni în $\frac{1}{2}$ parte fondului săracilor iar $\frac{1}{2}$ insinuatorului faptului de contraveniența constatată.

§ 8. Asupra apelurilor ridicate pentru acceptarea pree urcată sau încassarea ilegală, decide în prima instanță consiliul orașenesc în a II-a instanță comisia administrativă a orașului contra decisiunii căreia, are loc procedura, înaintea contenciosului administrativ în baza §-lui

fecturához küldenek az utasok ellenőrzése végett.

Ezen jelentésnek tartalmaznia kell: az utasok vezetéki és keresztnévét, a szállodában való megérkezése napját, az elfoglalt szoba számát, valamint a szobában levő ágyak számát, a szállodából való eltávozás napját s az ellenőrzés szempontjából szükséges összes adatokat a legpontosabban.

4 §. A városnak járó díjak lefizetése minden hó 15-én és utolsó napján történik a városi vámhivatal pénztárához befizetni azon elszámolások alapján, melyeket a tulajdonosok vagy bérlők a városi vámhivatalhoz betérjesztetni kötelesek.

A számvevőség által a számadások felülvizsgálatok után megállapított díjak nem-fizetés esetén akként hajttnak be, mint a többi tartozások.

5. §. Ezen díjakat a számvevőség a szamoshid alapja javára könyveli mindaddig, míg a hid költségei teljesen fedezve nem lesznek; azután pedig azon alap javára, mely alapnak a felhasznált összeg folytatólágon visszaterítettik azon vámokból, melyek a hidon szedetni fognak.

6 §. Ezen szabályrendelet figyelmen kívül hagyása a nyilvános bevételek megrövidítésének tekintetik, ugyszintén a 3 §-ban felsorolt kötelezettségnek is, amennyiben a jelen szabályrendelet követelményei nem teljesítenek, vagy az 1 § a) és b) pontjaiban megállapított díjak befizetése nélkül fogadnának el utasokat és vendégeket, kötelesesek a város veszteségét, mely hanyagságuk folytán keletkezett, a városnak megfizetni, valamint az ellenőrzés napi díjait és költségeit is, továbbá pénzbírsággal is nyilatkoznak, mely 200-tól 5000 leig terjedhet.

Ismétlődés esetén a legmagasabb bírság alkalmaztatik, míg többszöri ismétlődésnél javasoltatni fog a szálloda bezárása, illetve az ipargizolvány bevonása.

7. §. A befolyt pénzbírság $\frac{1}{2}$ része minden esetben a városi szegény alap javára, $\frac{1}{2}$ részben pedig a visszaélés felderítőjének fizetik ki.

8. §. A díjnak tulmagas megállapítása vagy a törvénytelen díjszedés elleni felelősségnek

Cele mai bune
Cele mai frumoase
Cele mai eftine

la librăria

Cărți-, hârtie-, art. de scris
Könyv-, papir-, írószér a

LEPAGE könyv kereskedésben

legjobb
legszebb
legolcsóbb a

24 art. de lege XXVI a legii ungare din 1896 iar în cazurile de contraveniență la § 3 a prezentului reg., instanța competentă este cons. orășenesc, a II-a comisiunea administrativă, iar contra deciziei forului II, are loc recurs la Ministerul de Interne art. XX a legii ungare din 1901.

§ 9. Prezentul regulament intră în vigoare după aprobarea forurilor în drept și cu executarea lui este încredințat cons. orășenesc.

Din ședința consiliului orășenesc.

Cluj, la 22 Februarie 1921.

referent:

Dr. E. A. Dandea m. p.

primar:

Dr. Pop m. p.

Aprobarea Dlui prefect sub nr. 299/921, a Min. de Ind. sub nr. 5715/921.

Primăria orașului Cluj

Nr. 1549—1922 pres.

Publicațiune.

Aducem la cunoștință publică că în zilele de 27 și 28 Aprilie 1922 se va ține în orașul Cluj târgul de țară de oi.

Cluj, la 21 Martie 1922.

(ss) Dr. Pop, primar.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Știri dela oraș.

Duminecă în 2 și Vineri în 7 l. c. au avut loc la prefectură consfătuiri în vederea înființării „Societății pentru locuințe eftine”. S'au prezentat și discutat antepiectele înaintate de „Uniunea chiriașilor” și expuse de Dl Jahoda.

După ce au luat cuvânt: Dnii Dr. Bontescu, Rațiu, Dr. Farkas, Feké-Nagy și Havas, ideile s'au cristalizat în constituirea necesității pornirii acțiunii și pregătirii unui prospect financiar și tehnic detaliat, pentru care scop s'a emis o concesiune, care va înainta în curând lucrările sale.

Consiliul orașului Graz a decis luarea unui împrumut de 300 milioane, din motivul că bugetul său pe anul curent reclamă $3\frac{3}{4}$ miliarde, iar acoperire s'a aflat numai pentru $2\frac{3}{4}$ miliarde.

La perceptoratul orașului Cluj s'a încasat în anul bugetar trecut conform încheierii din 31 Martie a. c. 16.439,815.71 Lei în impozite comunale de stat și străine.

Conform încunoștiințării oficiale impozitul comunal statorit în orașele mai mari din Ardeal se prezintă astfel: Oradea Mare 371%, Brașov 338.5%, după darea de pământ și 118% după celelalte dări, Arad 330%, Satu-mare 206%, Sibiu, 201, Cluj 200% +

helye van I. fokban a városi tanácshoz, II. fokban a város közigazgatási bizottsághoz, melynek határozata ellen az 1898 évi XXVI. magyar t. c. 34. §-a értelmében helye van törvényes eljárás megindításának a közigazgatási bizottság előtt. 3. § alapján történt visszaélések esetén I. fokban a városi tanács, II. fokban a közigazgatási bizottság dönt, mely utóbbi határozata elleni felebbezésnek az 1901. évi XX. magyar t. c. értelmében a Belügyminiszterhez van helye.

Jelen szabályrendelet az erre hivatott hatóságok jóváhagyása után lép életbe és végrehajtásával a városi tanács bizatik meg.

Hirdetmény.

Közhirrre tesszük, hogy Cluj városában f. évi április hó 27. és 28-án országos juhvásár tartatik.

taxele 51% pentru curățirea publică pe darea de casă și Timișoara 120% cu destinații speciale.

Toate acestea sunt aleptări făcute asupra bazei impozitului direct de stat pe anul 1920.

Foile din Viena aduc știrea că Cehoslovacia a început construirea alor patru vase de mare, menite pentru transporturi pe Dunăre și Marea-Neagră în Galați ar fi să se edifice un port Cehoslovac.

Foile aduc știrea că ultima ședință a consiliului comunal al orașului Berlin a decurs întâmplându-se tumulturi și scandaluri neobișnuite, provocate de atacurile indepenților și comuniștilor față de magistrat cu ocaziunea deliberării asupra urcării prețului gazului și a tarifului pentru tramvae la trei mărci. Ședința a trebuit suspendată de mai multe ori și în fine propunerea magistratului orășenesc referitor la urcare a fost respinsă.

Orașul Viena a cerut dela băncile din acel oraș un împrumut pentru edificări de locuințe de 3 miliarde cu 5%. Băncile au acordat însă numai jumătate din suma cerută.

Preliminarul de buget a orașului Viena prezintă la întrate 4 miliarde, la eșite 10 miliarde. Creșterea enormă a cheltuielilor o motivează cu scumpetea ce crește mereu, anume o bucată piatră cub pentru pardosit costa în anul 1914 70 fileri, azi 600 coroane, un metru cub

de asfalt costa 20 cor. azi 35.000 cor., un metru cub de prund era în 1914 8 coroane, azi costă în Viena 10.000 cor. aceasta cantitate de prund. Transportul gunoierului de casă costă anual 1.5 miliarde.

Fabrica de țigarete Soliman și Sarafin et. Co din Berlin a fost pedepsită pentru contraveniența fiscală cu 1.542.000 mărci și confiscarea alor 200.000 bucăți țigarete.

Opera comică din Paris conform raportului făcut parlamentului frances are abonamente anuale de 1.800.000 franci. Opera a dat în anul 1921 480 reprezentații, care cifră nu e ajunsă de nici o altă operă.

84 Opera Română din Cluj ca dat în anul trecut reprezentații, dintre cari 1 premiere.

Donațiuni pentru fondul statuei „Avram Iancu”

(Continuare).

Transport: 75.219 Lei 05 b. Orașul Baia-Mare prețul la 25 broșuri 125 lei, „Albina” Sibiu 2000 lei, „Riureana” Mănătur-Copolnoc 100 lei, Corpul VI Arm Cluj 319 lei, Leontina Savu Cluj 20 lei, Victor Varga Cluj 100 lei, Dl Meseșan Cluj 200 lei, Orașul Bistrița 1000 lei, Prefectura Storojineț prețul la 30 broșuri 145 lei 75 b., iar cu lista No 728 a colectat dela D. Goian prefect 50 lei, Ilie Cioban judecător 10 lei, Zidor Rischunger 10 lei, S. Drimer 5 lei, Gh. Jemva 20 lei, Pretura Ilia 385 lei 50 b., Regimentul 86 Inf. Marghita a colectat cu lista No 321 dela Col. Popa Grama 40 lei, Maior A. Dragoi 30 lei, Maior Grivich 30 lei, Cap. Alexandrescu 10 lei, Adj. Lt. Wilman 20 lei, Locot. Ionescu 20 lei, Locot. Enătescu 20 lei, Locot. Peticu 20 lei, Locot. Margarit 20 lei, Lt. Temu 20 lei, Lt. Popescu-Toplițeanu 20 lei, Subl. Petica 10 lei, Subl. Feridău 10 lei, Subl. Focariu 10 lei, Subloc. Cristea 10 lei, Subloc. Gradu 10 lei, Subloc. Tincu 10 lei, Adj. Sublocot Popa 10 lei, Pretura Cehul-Silvaniei prin Dl Gheorghe Bancos a colectat cu lista No 269 dela: Gosslied Mátyás 40 lei, P. A. 20 lei, Farkas D. 20 lei, Farkas Luiza 20 lei, Talos J. 25 lei, Echstein 20 lei, dr. M. Pop 20 lei, Liviu Peter 20 lei, I. Popp 20 lei, dr. Gh. Petre 20 lei, T.

U. 20 lei, Nagy Ákos 20 lei, T. A. 5 lei, I. Anghel 30 lei, Goldenberg Clara 20 lei, Ferencz Iosif 20 lei, dr. Gerelyi Alexandru 5 lei, Albert Martin 20 lei, Farcas Chirilă 20 lei, Nagy Iosif 20 lei, Davidovich M. 20 lei, Hercovits E. 20 lei, Hercovits F. 20 lei, Meisner J. 20 lei, Mureșan J. 20 lei, Z. G. 20 lei, Lakatos S. 40 lei, L. Bernat 20 lei, Bakl M. 20 lei, I. I. 20 lei, Lebovits 20 lei, P. Roda 20 lei, Troger C. 20 lei, Lampel M. 20 lei, Talan D. 25 lei, Teleggkőzi J. 20 lei, L. M. 20 lei, O. N. 20 lei, Zudovics F. 25 lei, Keresztesi I. 20 lei, Corpul VI. Cluj 1375 lei, V. Iepurean 78 lei 25 bani, Comuna Cara (jud. Cojocna) 100 lei. Total: 82417 lei 55 bani.

BUTOR Fischer Albert és Co
Ebedlő és háló-
szobák stb. □□
12 olcsó árban butorraktár, asztalos-
és kárpitos-műhely
Cal. Reg. Ferdinand 61

DESIDERIU DÉNES
Női és férfidivat, kötött-
és rövidáru üzlet
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND No 2.

Siovits pictor de firme
:o: cimfestő :o:
Strada N. Jorga colț cu Strada Corcheș
Telefon 381. □□ Telefon 381.

Vadász & Co.
Intreprindere pentru instalațiuni
moderne de electricitate și apă.
Str. Universității No. 2. -: Telefon 2-14.

Cluj,
Piața Unirei
No. 4.

CAROL LASSEN

Casă internațională de expedițiuni și transporturi

Cluj,
Piața Unirei
No. 4.

SUCURSALE PROPRII ÎN STRĂINĂTATE: Berlin, Hamburg, Bremen, Lübeck, Stettin, Danzig, Emden, Flensburg, Leipzig, Dresden, Chemnitz, Breslau, Prosen, Aachen, Köln a. Rh. Frankfurt a. M., Kaiserlautern, Mannheim, Ludwigshafen, Worms, Karlsruhe, Pforzheim, Offenburg, Freiburg i. Br., Schramberg, Schwenningen a. N., Stuttgart, Heilbronn a. N., Nürnberg, Ulm, Regensburg, Passau, Salzburg, Wien, Lissabon, Reval, Rotterdam, Stockholm, Gothenburg, Christiana, Copenhagen, Esbjerg.

SUCURSALE ȘI REPREZENTANȚE ÎN ROMÂNIA:
București, Arad, Oradea-Mare, Satu-Mare, Cernăuți,
Brașov, Sibiu, Dej, Bistrița, Sighetul-Marmației, Târgul-
Mureș, Timișoara, Medias. ○○ ○○ ○○ ○○ ○○

Transporturi în vagoane complete și co-
lective, vămuiri și reclamațiuni de fracte.

ELIÁN VICTOR

borpincészet, szesz-, likőr-, rum-, cognac- és gyümölcszörpök gyára, CLUJ.

Telefon interurban 10—26. Urban 1—70.

A közeledő husvéti ünnepekre ajánlja elismert uradalmi fajborait és likőr-különlegességeit, husvéti kóser borait, seprő- és szilvapálinkáját. □ □ □ □ □

TESSÉK ÁRAJÁNLATOT KÉRNI!

MAKKAY fémárugyár, Cluj,

STRADA GH. BARIȚIU Nr. 16.

TELEFON Nr. 807.

Sürgőnyezim: „Aluminiumgyár“.

Prima fabrică transilvăneană de de cauciuc și atelier de gravură

SIGILURI

Simion SOLE Simon și Fiul
és Fia

Első erdélyi ruggyanta BÉLYEGZŐ gyára és vésőműintézete
CLUJ, STRADA NICOLAE IORGA No. 2. — TELEFON 5-82

Baia „Elisabeta“ fürdő

Proprietar: LUDOVIC HELLMANN

Str. Călugărițelilor No. 1.

Deschisă de la orele 6 a. m. până la 7 p. m.

A legjobb klisék

Erdély egyetlen cinkografiájában, a **Minerva r.-t.**

műintézetében készülnek

Cluj, Strada Regina Maria 1.

Banca Ardeleană și Cassa de Economie

Societate Anonimă

Cluj, Piața Unirei 32. (Clădire proprie.)

Efectuează remiteri pentru orice piață din țară și străinătate, în condițiile cele mai favorabile. Cumpără și vinde valută străină. Depuneri se acceptă spre fructificare cu dobânzile cele mai mari, și se plătesc ori-când fără prealabilă denunțare. Impozitele asupra capitalului se plătesc de către bancă.

□ □ Sucursală la Turda □ □

Fondată în 1894.

Fondată în 1894.

Hölgyek figyelmébe!

Kitünő onduláció és hajfestészet csak a „SALON DE PARIS“ ban. Fejmosás. Manikűrözés. Modern hajmunkák legszebb kivitelben, méltányos árak mellett készülnek. ○ ○ ○ ○ ○

Salon de Paris
Cluj, Calea Victoriei 2. (Kossuth-u.)

Ganz-féle

Uzina electrică a orașului sub. conducerea societății

villamossági részv.-társ.

2

Execută instalații electrice și transmisii de curent. La comandă efectuează instalații de motoare electrice. Lămpi și materiale pentru instalații permanente în depozit.

Elvállal elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket. Izzólámpák, ivlámpa szén-pálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30
Palatul Széky. ☐ ☐ ☐ Telefon 403.

Bitumul Matitza s. a.

Capitalul social Lei 6.000.000

Centrale București

Filiala Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 55. I.

Telefon 10-09

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holz-zement) etc. ○ ○ ○

Material totdeauna la magazie.

Legelőssőbb be-
vásárlási forrás

Babits

ceasornicar și
bijutier — órás
és ékszerész

Nagy raktár órák, ékszerek, arany-, ezüstárak és dísz tárgyakban. Ékszerek, tört ezüst, aranyárak legmagasabb árban beváltatnak. Cluj-Kolozsvár, C. Regele Ferd. 27. (Wesselényi-u.) Vis-à-vis dela Posta Mare. (A főpostával szemben.)